

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוח של מרן הגה"צ הראשון לצ"ח הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

כב' חשון ה'תשפ"ה עלון מס' 489 חיי שרה

זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	16:01	17:16	17:54
רחובות	16:19	17:17	17:52
חיפה	16:19	17:17	17:52
ב"ש	16:23	17:20	17:57
ת"א	16:17	17:17	17:51

המאמר המרכזי

מאת ראש המוסדות הרב עקיבא יגאל אבן דנאן שליט"א

חובת ההשתדלות

לכאורה צריך להבין את התנהלותו של אליעזר: אברהם אבינו השביע אותו לחפש אשה ליצחק, ואילו הוא לא התאמץ, לא חיפש ולא השתדל. הוא פשוט עמד והתפלל לקב"ה שיעשה חסד עם אברהם! על כך יש להשיב, שאליעזר ידע והכיר את גדולת יצחק. ידע אליעזר שאין הוא עצמו מסוגל לבחון מי היא האשה המתאימה והראויה ליצחק. על כן עזב את ההשתדלות והחיפוש, ונשא תפילה.

סגולה למציאת זיווג

"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לַפְנֹת עֵרֶב, וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיְרֵא וְהִנֵּה גַמְלִים בְּאֵימ" (כ"ד, ס"ג)

"יש אומרים שיש סגולה מיוחדת לבחור או בחורה שמתקשים למצוא את זיווגם, שיקפידו בתפילת מנחה. דבר זה נלמד מיצחק אבינו שיצא להתפלל מנחה, ומיד אחר כך כתוב: "וישא עיניו וירא והנה גמלים באים".

כן אומר 'בעל הטורים': "היינו, שיצחק תיקן תפילת המנחה ואז נדדמנה לו רבקה, והיינו דכתיב: 'על זאת יתפלל אליך כל חסיד לעת מצוא' – דהיינו אשה, דכתיב: 'מצא אשה מצא טוב'. כך כתוב במפורש במדרש: "יצחק בא זיווגו אצלו, שנאמר: 'ויצא יצחק לשוח בשדה'".

מכאן קריאה לכל הרווקים והרווקות, שלא ישמעו לכל מיני סגולות מכל מיני רבנים שמוסרים סגולות שלא שיערום אבותינו, אלא יחזיקו באמונת אבותם שהיא התפילה. ובפרט תפילת מנחה, שיש בה סגולה נפלאה שהתורה עצמה ממליצה עליה.

חינוך למצוות

"וַיִּקַּח הָאִישׁ נָזֶם זָהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ וַשְּׁנֵי צְמִידִים עַל יָדָיו עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם" (כ"ד, כ"ב)

"'בקע' - רמז לשקלי ישראל, בקע לגלגלת. 'ושני צמידים' – רמז לשני לוחות מצומדות. 'עשרה זהב משקלם' – רמז לעשרת הדברות שבהן" (רש"י בשם בראשית רבה ט, ו')

ברמזים הללו לימד אליעזר את רבקה מסר חשוב אודות קיום המצוות. אל תחשוב רבקה שאת המצוות יהיה על בניה לקיים רק אחרי שיצאו ממצרים ויקבלו את התורה. כבר מעתה עליה להשריש בהם את התורה, את יסוד השלמות של עם ישראל, הרמוז בחצי שקל, ואת מצוות התורה הרמוזים בעשרת הדיברות. ("דברי מרדכי")

"ה' אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לִקְחָנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלְדָתִי, וְאֲשֶׁר דָּבַר לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִי לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתְּנֶנּוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת, הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכָו לִפְנֵיךָ וְלִקְחָתָ אִשָּׁה לְבְנֵי מִשְׁפָּחָם" (כ"ד, ז')

כאשר שלח אברהם אבינו את אליעזר עבדו לחפש אשה לבנו ליצחק, היה זאת דווקא לעת זקנותו, כמו שנאמר: "ואברהם זקן בא בימים". יצחק בנו היה אז בן שלושים ושבוע.

עלינו לשאול: מדוע אברהם אבינו, שהיה זהיר וזריז בקיום מצוות, לא חיפש אשה לבנו יצחק כבר בהיותו בן שמונה עשרה לחופה, וזאת עוד בחיי אמו שרה?

אלא, כבר ידע אברהם מראש כי רבקה היא בת זוגו של יצחק. זאת אנו למדים ממה שכתוב בסוף פרשת וירא: "ויגד לאברהם לאמור הנה ילדה מלכה גם היא בני לנחור אחיך... ובתואל ילד את רבקה".

וכתב על כך רש"י: "'אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם' – בשבוב מהר המוריה היה אברהם מהרהר ואומר: אילו היה בני שחוט כבר היה הולך בלי בניו. היה לי להשיאו אשה מבנות ענר אשכול וממרא. בישרו הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגו'. והוסיף רש"י: "'ובתואל ילד את רבקה' – כל היחוסין הללו לא נכתבו אלא בשביל פסוק זה".

עולה מכך, שאכן רצה אברהם אבינו מאוד להשיא אשה לבנו ליצחק, אך חיפש במשך שנים רבות אשה בעלת נשמה מיוחדת, ולא מצא. רק אחר העקידה, כשכמעט שנשחט יצחק ונשאר ללא ילדים, אמר אברהם: אולי טעיתי, שמה הייתי צריך להשיאו לאחת מבנות ענר, אשכול או ממרא. אמר לו הקב"ה: תנוח דעתך, עתה נולדה בת זוגו.

(וראה ב'אור החיים' הקדוש שהסביר, שעד גיל זה היה יצחק מסטרא דנוקבא, ורק בעקידה נתעברה בו נפש זכר, ונעשה ראוי להתחתן. לשיטת 'אור החיים' הקדוש אברהם אבינו המתין עד שיצחק יהיה ראוי, ולפי דרכנו המתין לאשה הראויה ליצחק). אלא שלפי דברים אלה צריך להבין: אם ידע אברהם על לידתה של רבקה והתאמתה ליצחק, מדוע השביע את אליעזר לחפש אשה ליצחק? פשוט היה עליו לומר לו שילך

להביא את רבקה!)

אלא, אף על פי שידע אברהם מי האשה המיועדת לבנו, לא רצה להשתמש ברוח הקודש. הוא עשה השתדלות טבעית כאשר שלח את אליעזר לחפש אשה. אברהם היה בטוח שרבקה תצא לקראת אליעזר, אך לא אמר לו מאומה. בשביל לרצות את אליעזר אמר לו (כ"ד, ח'): "אם לא תאבה... וניקית משבועת". לאור דברים אלו ניתן להסביר עניין נוסף.

הליכות מבית מרן

שו"ת בחושן משפט

אחרי חג הסוכות קניתי אופניים חדשות מאחד מבני השכונה שהיה לו מבחר של כחמש עשרה זוגות אופניים שלטענתו קנה אותם במחיר מבצע ועכשיו אחרי ר"ח חשון נעצר המוכר בהאשמה שפרץ לחנות אופניים. המוכר הודה באשמת הגניבה. האם אני צריך להחזיר את האופניים לבעל החנות? ומה עם הכסף ששילמתי?

תשובה:

אם היה יאוש לאחר הקניה לא קנה הלוקח אך לכאורה בנידון דידן ניכר שהיה יאוש תכף אחר הגניבה כיון שלא הגיש תלונה למשטרה]

אך הרמ"א כתב (בסימן שנו" סעיף ז') פסק מחודש בשם תרומת הדשן וז"ל "דמכל מקום צריך להחזירו לבעלים מכח דינא דמלכותא דהכי נהיגי עכשיו להחזיר כל גניבה אפילו לאחר יאוש ושינוי רשות מכח דינא דמלכותא" וכתב בקצות החושן (שם סק"ה) דנהגו כן בתי הדין משום דכופין בזה על לפני משורת הדין (וצ"ע מפסק הרמ"א סימן י"ב סעיף ב' וז"ל "ואין בית דין יכולין לכפות ליכנס פנים משורת הדין אע"פ שנראה להם שהוא מן הראוי ויש חולקים" ודעת רבי"ה שם שכופין ורבו ירוחם חולק כתב שם הב"י שכך פשוט בעיני ואכמ"ל).

ופסק הרמ"א הובא באחרונים רבים וכ"כ הגר"ד (סימן ז' סעיף ט"ו) והגר"ח פ"ב שו"ת חקקי לב (ח"א קע"ג ע"א ד"ה הו"ק נראה לי) הביא פסק כדברי תרומת הדשן וכתב בשם כה"ג שכן נוהגים ובפתחי חושן (ח"ה פ"ג הלכה כ"א) כתב שיש אומרים שכן המנהג עתה וכן פסק בפשיטות בשו"ת משפט שלמה זעפראני (ח"ג סימן א' אות ז') אך ודאי שאין זו דעת מרן ולא ברור שכן נוהגים בכל מקום (עיין שו"ע המקוצר ממנות עמ' קע"ט) ולכן כתב בספר דיני ממונות בצרי (ח"ד שער א' פרק שני סעיף ה' דף י"ד) שיעשה שאלת חכם.

תחילה יש לברר האם היה כאן יאוש בעלים ודין זה מבואר בשו"ע (סימן רס"ב סעיף ה') ז"ל "מצא דבר שנתייאשו בעלים ממנו כגון שאמרו 'וי ליה לחסרון כיס' אפילו יש בו סימן הוא של מוצאו, וכן המוצא דבר שמוכיח בו שיש זמן רב שנאבד מבעליו שנתייאשו הבעלים הוא של מוצאו אפילו יש סימן בגופו או במקומו" ובגמרא (ב"מ כ"ג ע"ב) מוכח ש"ב חודש חשוב זמן רב שנתייאש ממנו ורוב הגניבות אינם מוחזרות לבעליהם על כן מסתבר שהיה כאן יאוש בעלים ובפרט שמתברר שבנידון זה אף לא הגישו תלונה למשטרה. והנה כתב מרן בחו"מ (סימן שנו" סעיף ג') "נתיאשו הבעלים מהגניבה בין נתיאשו ואחר כך מכר בין נתיאש אחר שמכר קנה לוקח ביאוש ושינוי רשות ואינו מחזיר הגניבה עצמה לבעליה אלא נותן להם הדמים אם לקח מגנב מפורסם או אינו נותן להם כלל לא חפץ ולא דמים אם לא היה זה גנב מפורסם" כלומר באופן שהיה יאוש ושינוי רשות אך לא קנה מגנב מפורסם כנידון הנ"ל האופניים נקנו ללוקח ואין צריך להחזירם לבעלים ולא לשלם להם כלום והם תובעים את הגנב על תשלום הגניבה.

[ובקנה מגנב מפורסם מחזיר את הדמים לבעלים ולדעת הרמ"א

הלכה למעשה

לדעת מרן קונה האופניים לא צריך להחזיר אותם לבעלים ולדעת הרמ"א צריך להחזירם והבעלים משיבים לו כספו.

הלכות מצרן

הלכות תפילין-המשך

התהפכה הרצועה

אם התהפכה הרצועה המקיפה את הראש, או הרצועה של יד במקום שקושר בה את הקציצה (הצד התחתון של התפילין) - יתענה יום אחד. ואם קשה לו לצום ימעט באכילתו ויפדה את התענית בצדקה כמחיר של הסעודות שאוכל באותו יום. וטוב להיזהר שלא יתהפכו שאר הרצועות שכורך על היד והרצועות שזורדות על החזה.

יש אומרים שבמקרה הנ"ל אינו חייב להתענות, אלא רק אם הרגיש בעת שהניח את התפילין שנהפכה הרצועה ומתוך עצלות לא תקן אותה, אבל אם נהפכה הרצועה שסביב ראשו או הרצועה שקושרת את ה"יוד" בתפילין של יד באונס, ורק כשבא לחלצם הרגיש שהיא הפוכה - אין צריך להתענות, וירא שמים יכול להחמיר על עצמו ולהתענות. אבל אם נתהפכה באונס הרצועה המשתלשלת מראשו או המקיפה את זרועו - אין צריך להתענות ואפילו חסידים ואנשי מעשה.

קשר היו"ד

צריך להיזהר שבתפילין של יד לא יזוז קשר ה"יוד" מהבית ולכן נהגו לקשרו בגיד בשעת עשיית התפילין, ואעפ"כ גם בשעת הנחתם צריך לקושרה ברצועה עם התפילין. ("מאמר מרדכי")

הלכות שבת

שאלה: אדם שנאלץ להמתין זמן רב לקידוש האם יקדים לקדש לבדו?

תשובה: כתב מרן הרב במאמר מרדכי (ח"א עמ' רסג) מי שנאלץ להמתין זמן ארוך כגון שהאורחים מתעכבים יקדש מיד ויאכל כזית פת או עוגה, וכשיבואו האורחים יקדשו לעצמם, ואם חושש שהאורחים ייפגעו אם יקדש בלעדיהם, ימתין להם מכיון שגדולה הכנסת אורחים כהקבלת פני השכינה או יותר מהקבלת פני השכינה.

שאלה: מה המקדש והשומעים צריכים להתכוון בקידוש?

תשובה: כתב המשנה ברורה (סי' ערב ס"ק ה) המקדש יכוון להוציא את השומעים ידי חובה, והשומעים יכוונו לצאת בברכתו, ואם לא כוונו לא יצאו ידי חובה, ולכן ראוי להזכיר לשומעים לכוון לצאת ידי חובה. וכן כתב מרן הרב במאמר מרדכי (ח"א רעז).

שיעורי תורה מרבני בית מרן במנוון נושאים <<< www.ateretm.org

שיעורי בית מרן

מידי יום שיעורים מרתקים לצפייה באתר

עם מגוון רבנים כדרכו של מרן <<< www.ateretm.org

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"ג מלכה נינה בת רחל ע"ה
לרפואת עדי בת מזל תח"י וריעות בת גילה תח"י

אורייתא הפרשה מזוית נשית

"ויהי חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" (כ"ג, א')
"שני חיי שרה - כולן שוין לטובה" (רש"י)

חדש תיקונים כרך ב' צ"ג ע"ב), ששרה אמנו זכתה לנבואה ולרוח הקודש במעלה גבוהה יותר אפילו מזו של אברהם אבינו בזכות הצניעות המופלגת שהיתה בה. גם אצל אסתר כתוב ששמרה את ציוויו של מרדכי, ולא הגידה לאחשורוש את עמה ואת מולדתה. כשניסה אחשורוש לחקור אותה ולשאול אותה על אביה, היתה אסתר עונה לו שאין זה עניינו. כששאל אותה לשם אמא שלה, היתה עונה לו שאין זה מן הצניעות להתעניין בנשים. גם כשאיים עליה שלא יישאנה לאשה אם לא תענה לשאלותיו, לא חששה אסתר, וענתה לו שאינה חפצה בכך ואינה רוצה בו כלל. לכן כתוב (אסתר ב, ח'): "ותלקח אסתר" - בעל כרחיה. והנה, מצד ההגיון היה אמור אחשורוש לדחות אותה לגמרי; אך לא עשה כן, אלא אדרבה, בחר בה מבין כל אלפי המועמדות שרצו למלוך בכיפה. מדוע? בשל צניעותה של אסתר, מידה שלמדה משרה אמנו, שהצטיינה במידת הצניעות.

שורשה של מידת הצניעות נובע ממידה נוספת שהיתה בה, והיא הענווה. הענווה היא היכולת לכסות על הדברים הטובים בהם התברך האדם, ללא צורך בקבלת אישור מהסביבה. הענווה מכוונת את האדם להתמקד בו ובכוחותיו הפנימיים ומתוך כך הם מפציעים ויוצאים לכל הסובבים אותו. (מעובד מ"דברי מרדכי")

יכולתה של שרה אמנו לקבל את כל מה שהקב"ה עושה, נבעה מכח הצניעות שלה. גם את רוח הקודש שלה וסגולת הנבואה שזכתה בה - סגולה שהיתה גדולה אפילו מזו של אברהם אבינו, כפי שאמר הקב"ה לאברהם אבינו: "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה" (כ"א, י"ב), וכדברי רש"י: "בקול רוח הקדש שבה, למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות" - גם לסגולה זו זכתה בזכות צניעותה המופלגת. כאשר באו המלאכים לאברהם היה זה יום חם, כי הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה. שרה לא יצאה לקראתם מהאוהל. המלאכים שואלים את אברהם (ח"י, ט'): "איה שרה אשתך?" והתשובה: "באוהל". הם שאלו זאת כדי להבליט את מידת הצניעות שבה. על פי זה יש לבאר את דברי המדרש (בראשית רבה נ"ח, ג') שכתב: "רבי עקיבא היה דורש והציבור מתנמנם. ביקש לעוררן, אמר: מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה? אלא תבוא אסתר שהיא בת בתה של שרה שחייתה ק' וז' וז', ותמלוך על ק' וז' וז' מדינות". לכאורה, מה הקשר בין הדברים? והתשובה היא: מידת הצניעות. כבר ראינו את מה שלימדונו חז"ל (שמות רבה א, א'; תנחומא שמות, א'; זוהר

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהפנו למרן הרב בשא"י הבית היהודי

בדיקת מזון מתולעים - המשך

אדם ירא שמיים או אפילו מקום שיש בו השגחה כשרות, מוחזקים שבדקו כראוי, במקרה ולא בקבע, אפשר לבדוק בדיקת מדגם בצלחת.

אחסנה ממושכת מוצרי מזון מכל הסוגים, כגון איטריות מוצרי מאפה, מצות, ובמיוחד **קמח וסולת** ואפילו מוצרים כגון:

תבלינים, שוקולד, קקאו, הנמצאים באחסנה ממושכת (ויש אפילו למספר ימים) ובפרט במקומות חמים, עלולים להתליע או למשוך חרקים. ולכן חייבים לבדוקם לפני האכילה.

קמח מנופה או מאכלים שנבדקו כהלכה והוקפאו - אין חשש שהתליעו שוב.

סימני התלעה. קורים, חורים וסימני כרסום - מעידים על תולעים. **רכות יתר או רקבון או ריבוי פרורים או אבקה**-מעוררים חשד לתולעים. ולפי זה חיטה קטניות וכדומה, הנמכרים בשקיות ניילון-

כדאי לבדוק לפני הקנייה.

(מתוך "מן המותר בפיך" הוראות מעשיות לבדיקת המזון)

פיה פתחה נשים ונפלאות

היו מקדים בשלום כל אדם

גרתי בקרית-משה בירושלים, ובאותה תקופה התקרבותי לתורה ולמצוות. הייתי מאוד מחוברת לרב צבי יהודה זצ"ל, שהיה בשבילי מורה נבוכים. באחת השאלות ששאלתי אותו ענה לי הרב צבי יהודה: זאת שאלה הלכתית, אני איני פוסק הלכה. לכן לרב אליהו שיפסוק לך. כך קראו בשכונה לרב זצ"ל: "הרב אליהו".

הרב אמר וכך עשיתי. עליתי את המדרגות ברחוב בן ציון 2, וכשעמדתי לדפוק בדלת תפס אותי רעד קל. ידעתי שאני עומדת לפגוש אגדה רוחנית. היססתי וחשבתי שאולי זוהי לא שעה מתאימה וחרזתי לביתי. כך עשיתי שלוש פעמים. ביום שלפני השיעור שהיה לי אצל הרב צבי יהודה, לקחתי את עצמי בידיים והחלטתי שאני חייבת להעזי.

התקרבותי לדלת והיא נפתחה עוד לפני שדפקתי. עמד שם הרב אליהו בכבודו ובעצמו. "למה חיכית?" שאל בחביבות ובמאור פנים. "אני נוהג לאכול רק כשר, עוד לא אכלתי אדם אחד בחיי". החביבות של הרב הרגיעה אותי. הרב הזמין אותי לשאול את שאלותיי, עם החיוך המוכר בפינת עיניו. עד היום אני לא יודעת איך קרה שהוא בעצמו, בדיוק ברגע הנכון, פתח את הדלת.

שאלתי את שאלתי ובמשפט אחד הרב פסק: כן! לא! בלי לפתוח ספרים, קצר ולעניין וברור. קבלת הפנים הלבבית בבית משפחת אליהו דרבנה אותי להתקרב ולהגיע מדי שבוע לשיעורים של הרב על שמירת השבת. דברים שנהגתי לקיים בלי ממש להבין קיבלו פתאום צורה ומשמעות. הרב נהג לדבר בשפה קצרה, מדויקת, ברורה והגיגונית, כך שניתן היה להבין את תוכן המצוות - ומזה גם את כל החומרות לכל דורש.

בין שיעור לשיעור אספתי לעצמי שאלות שהתכוונתי לשאול את הרב בסוף השיעור, אך מלבד פעם אחת, בכל שיעור הרב דיבר בדיוק על הנושא שבו התלבטתי והרגשתי שרוח הקודש שורה עליו, בכך שידע מראש בדיוק על מה הוא נדרש לדבר, וזאת על אף שהרב לימד באופן שיטתי לפי הסדר. בשיחה עם נשים אחרות, הבנתי שכולן הרגישו כך, שהרב הבהיר בדיוק את הדברים שהטרידו והעסיקו אותן באותו שבוע. ("אביהם של ישראל" 2)

עטרת ערדכי לילדים

פרשת השבוע: חיי שרה

עלון הילדים מבית מרח"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

לא להטיל מרח (פחד) בלבבות

בשיא ימי האינתיפאדה, הכביש לגוש-עציון היה נפתח ונסגר פעמים רבות. באחד מימי י"א בחשוון, יום פטירתה של רחל אמנו, קבענו עם הרב זצ"ל שיעור באפרת שבגוש-עציון. בחרנו לצרף כר את בית הכנסת הכי גדול והוא התמלא באנשים עד אפס מקום. והגעתי לקחת את הרב לשעור. באותם ימים היה לי רכב ממגן ירי, שאז היה נחשב עדין דבר נדיר מאוד, ונסעתי עם אותו הרכב. כשהגעתי לרב, פתחתי לו את דלת הרכב ובקשתי ממנו שיכנס. הרב נסה למשך קצת את הדלת והדלת הייתה מאוד כבדה. הרב שאל: "של מי הרכב הזה?" עניתי לו: "שלי". שאל אותי הרב: "באיזה רכב נוסעים הילדים שלך?" אמרתי: "ברכב ממגן אבנים". הוסיף הרב לשאל: "ובאיזה רכבים נוסעים כל הילדים באפרת?" אמרתי לו: "ברכב ממגן אבנים". אמר לי הרב: "אני בזה - לא נוסע!" באותו היום היה לי קשה מאוד להשיג אשור מיוחד כדי להביא את הרב, מכיון שהכביש נסגר וכו'. בסופו של דבר, נסענו עם הרכב של הרב שלא היה ממגן בכלל, וברוך ה' הצלחנו לעבר את הנסיעה הזאת בשלום, אחרי עקופים שעשינו לצורך הענין. לימים שאלתי את הרב: "מדוע הרב התעקש כל כך?" ענה לי הרב: "ראשית, אני לא נוסע ברכב שהילדים שלך לא נוסעים בו. שנית, אם הייתי בא עם הרכב הזה, זה היה מטיל מרח בלבבות. לא לכל אחד יש רכב ממגן - אז אני נוסע כמו כלם!" ("אביהם של ישראל" 2)

חידושים בפרשת

שבת שלום ילדים יקרים,

"ויקם שדה עפרון אשר במקפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב. לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו" (כ"ג, י"ז-י"ח)

"ויקם שדה עפרון' - תקומה היתה לו, שיצא מיד הדיוט ליד מלך" (רש"י בשם בראשית רבה נ"ח, ח)

קדם שקנה אברהם אבינו את המערה, היתה היא חשוכה ונמוכה, חסרת כל ערך וחשיבות. משעברה לרשותו של אברהם אבינו, נעשתה מוארת וחשובה, ועלה ערכה לאין שעור. לכן מתארת התורה את העברת הבעלות בלשון "ויקם", וכדברי רש"י. אברהם ידע את ערכה של המערה, אף שעפרון לא עמד על כך. והנה, בשעה שסימו אברהם ועפרון את המכר, התעלטה המערה והתמלאה כלה אורה, ועלה ערכה בעיני כל העולם. עתה חשש אברהם אבינו שעפרון יעשה כל שביכולתו כדי להחזיר את המערה אליו. לכן עשה את כל האמצעים כדי להראות שקנינו קנון עולם הוא, ואין עליו שום עוררין כלל ועקר.

למדנו, שכאשר מקום או חפץ עוברים לרשותו של דבר חשוב - חשיבותם עולה. מכאן אנו צריכים ללמד מוסר גדול: כשלומד תורה - התורה מעלה ומחשיבה את ערכנו לאין שעור, ומקבלים מזה "תקומה".

בכל מלה של למוד תורה אנו 'עוברים' לרשותה של התורה, ואין לשער את גדל המעלה והחשיבות שבדבר.

("אביהם של ישראל על התורה")

חידות

1. בכמה כסף קנה אברהם אבינו את השדה שבו נמצאת מערת המכפלה?
2. לאן נשלח עבד אברהם למצא אשה ליצחק אבינו?
3. האם יצחק ורבקה היו קרובי משפחה? אם כן-איך?
4. אילו מתנות נתן העבד לרבקה?
5. כיצד מכנה העבד את רבקה, בדבריו ללבן?
6. אילו מתנות נתן העבד לאחי רבקה ולאמה?

נדולים צדיקים

חכם אברהם אזולאי - בעל ה"חסד לאברהם"

נולד בפאס שבמרוקו (1570). בצעירותו למד מחכמי פאס תורה והלכה, ולאחר שקנה את אוצר התורה הנגלית, החל לעסוק בתורת הנסתר. בשנת ש"ס (1600) זכה לעלות לארץ ישראל, והוא בן 30. בדרכו ארצה נטרפה אניתו בלב ים. חכם אברהם אזולאי נצל, אך כל כתביו טבעו עמו. מאז עשה צורת חתימתו כצורת אניה.

קבע את מושבו בעיר חברון, שם למד ובאר את תורת הרמ"ק - האור יקר. בשנת שע"ט (1619) עקב מגפה קשה שפרצה בחברון, עזב את חברון ועלה לירושלים. לאחר שגם בירושלים התחילה המגפה, עזב לעזה, ונדר נדר שאם יזכה לשוב ולחזור לחברון, יפרסם שם את כל חדושי התורה שכתב במשך השנים. עם שך המגפה חזר לחברון ושם שהה עד סוף ימיו. השאיר אחריו 2 בנות ובן - חכם יצחק אזולאי, סבו של מרח החיד"א.

כתב הרבה מחדושויו, חלקם עדין בכתב ביד וחלקם יצאו לאור 'אור החמה', 'אור הלבנה', 'זהרי חמה', 'אור הגנוז', 'חסד לאברהם' - דרושים ביסודות הקבלה, 'בעלי ברית אברהם', 'אהבה בתענוגים'.

חכם אברהם אזולאי נפטר ביום כ"ד חשוון ת"ד (1643) ונטמן בעיר חברון. זיע"א. אמן.

בדיחה

אמא תמיד תמצא את הדברים החיוביים:
אני: אבל אמא אני רוצה אופניים!!!
אמא: קדם כל זה יפה שאתה רוצה....